

Doc. Dr. Jan Obenberger:

**KRASCI, NALEZENÍ R. 1934 A 1935 CESTOVATELEM B. MACHULKOU
VE STŘEDNÍ AFRICE.**

**SUR LES ESPÈCES DES BUPRESTIDES, TROUVÉES EN 1934—1935 EN
AFRIQUE CENTRALE PAR M. B. MACHULKA (COL BUPR.)**

Můj milý a vzácný přítel, cestovatel p. B. Machulka, známý lovec, cestovatel a organisátor loveckých výprav ve střední Africe, který už tolikrát tak svkvělými dary obmyslil Zoologické oddělení Národního Musea v Praze, věnoval na své poslední loňské a letošní výpravě v Africe velkou pozornost i hmyzu. Přinesl nám velký počet nádherných druhů, z nichž velmi mnoho vůbec dříve jsme neměli a přinesl tentokrát i velmi zajímavé krasce. Senzáční jest jeho nález *Sternocera castanea* subsp. *Rothschildi* Thérý. Tato přenádherná a nápadná rasa byla dosud známa jen v několika málo kusech z okolí jezera Rudolfova. Jest to forma velice podivná a také velmi důležitá — spojuje znaky dřívějších oddělených druhů *S. castanea* a *S. Boucardi* a již z tohoto důvodu jest to forma velmi závažná. Dlouhá leta sháněl jsem tuto formu a nepodařilo se mi ji nikdy sehnati — ba ani uviděti, ačkoliv mýma rukama prošly veliké tisíce těchto velkých a krásných krasců. Letos v červnu v Paříži po prvé jsem tuto formu spatřil ve sbírkách pařížského Národního Přírodovědeckého Musea, kde mi byla ukázána jako největší vzácnost. Jaké bylo moje překvapení, když za měsíc nato došla skvěle zachovaná zásilka od p. B. Machulky, která obsahovala neméně než několik set kusů tohoto převzácného brouka! Pan cestovatel Machulka nalezl jednoho dne toto zvíře v obrovském počtu na jistém druhu Akacie; prý bylo těch brouků, jako u nás chroustů, a proto jich ihned velký počet sebral. Zvířata usmrtil hned na místě vhozením do vařící vody, což je nejlepší způsob smrcení těchto velkých zvířat v tropech; brouci došli skvěle zachovaní, s původním tomentem a několik samiček vypustilo dokonce i vajíčka. Tato jsou citronově žlutá, 7.5 mm dlouhá a 4.2 mm široká.

Současně s touto formou nalezl pan Machulka i několik kusů nové vzriety, kterou po něm pojmenovávám a která se vyznačuje hnědým zabarvením celé zadní poloviny krovek. Zvířata pocházejí z Laikipie z povodí Uaso Nyiro v Keni ve Vých. Africe. Vzácnost těchto zvířat ve sbírkách dá se vyložití jednak tím, že jde o rasu velice lokalisovanou a dále, že patrně dospělá zvířata žijí jen velice krátce, jak tomu u krasců bývá vůbec.

Kromě těchto nalezl p. Machulka ještě rozmanité další krasce, které dále vypočítávám ve francouzském textu. Mezi nimi je také několik aberrací, dosud neznámých krasce *Damarsila lethalis* J. Thomson. Je mi velkým potěšením, že i tam mohl jsem jednu, a to tu nejhezčí formu pojmenovati k počtě našeho vzácného příznivce.

Označiv tyto dvě krásné formy jménem nálezce, p. cestovatele B. Machulky, nemohu než projevit mu srdečné a upřímné díky za jeho velikou, vlasteneckou a nenáročnou práci ve prospěch Zoologického oddělení Národního Musea. Z každé výpravy věnuje nám řadu cenných objektů, celé sbírky

ptáků z východní Afriky, z Madagaskaru, řady krásných a vzácných koček ze svých lovů atd. Jest málo tak nanáročných, milých a věrných pracovníků, se kterými jest radostno spolupracovati!

*

1. **Sternocera castanea subsp. Rothschildi** Théry, Bull. Mus. Nat. Hist. Nat. Paris, 1905, p. 437. — Voyage Rothschild (Col.) 1922, p. 578 t. 1. c, f. 1, 2. — Bull. Soc. Sci. Nat. Maroc., IV. 1925, p. 78. — Obenb. Coleopterorum Catalogus, Pars 84, Bupr. I. 1926, p. 11.

M. Machulka a trouvé quelques centaines de cette race, fort rare dans les collections à Laikipia, Kenya Colony, près de Uaso Nyiro. Cette race est décrite des environs du *Lac Rodolphe* et elle est caractérisée par la couleur sombre, presque noire de la surface et par la bordure claire, d'un jaune marron des élytres. M. Machulka a trouvé, de même, les oeufs de cette espèce; ils sont d'un jaune très clair, ovalaires, 7.5 mm longs et 4.2 mm larges. Cette espèce vit sur les Acacia.

2. **Sternocera castanea sp. Rothschildi var. Machulkai n. var.**

Hab.: Laikipia, Uaso Nyiro, Kenya Colony.

Cette jolie variété se distingue de type par la coloration de jaune marron répandue dans toute la moitié apicale des élytres; le fond de l'ornementation ocrée est alors rougâtre et non noirâtre, comme chez le type. C'est une variété bien rare.

3. **Damarsila lethalis J. Thomson**, Bull. Soc. Ent. France (V), IX, 1879, p. 144 (Lampetis).

Syn.: *D. oxyopia* Fairm. C. r. Sos. Ent. Belg. XXXV, 1891, p. 289.

Cette espèce, connue déjà des diverses parties de l'Afrique orientale, était trouvée par M. B. Machulka en nombre dans les environs de Nairobi, Kenya Colony.

4. **Damarsila lethalis ab. Machulkai n. ab.**

Hab.: Nairobi.

Cette jolie aberration s'éloigne de la forme typique par le prothorax rouge et les élytres d'un vert émeraude, un peu bleuâtre; le sillon latéral des élytres est rouge. Très rare.

5. **Damarsila lethalis ab. ardentula n. ab.**

Hab.: Nairobi.

S'éloigne de la forme typique par la surface d'un rouge clair et pourpré,

6. **Damarsila lethalis ab. Satanetta n. ab.**

Hab.: Nairobi.

S'éloigne de la forme typique par la surface d'un noir profond.

7. **Damarsila albomarginata** Herbst, Käfer, IX, 1801, p. 132, I. 44, fig. 2 (Buprestis).

Rarement à Nairobi parmi les *D. lethalis* J. Thoms.

8. **Evides tringularis** J. Thomson. Typi Bupr. Mus. Thomson, 1878, p. 24.

Rarement à Nairobi.

9. **Sphenoptera Hoplistura solida** B. Jak. Horae Sos. Entom. Ross. XXXV, 1901, p. 340, 298.

Nairobi. Un seul exemplaire.

10. **Sphenoptera (Hoplistura quadraticollis** Gerst. (var.) Archiv f. Naturg. XXXVI, 1871, p. 53.

Nairobi. Un seul exemplaire, qui est un peu différent de mes autres exemplaires de Zanzibar et de l'Afrique orientale portugaise.
